

Franciscus en de sultan

Er liep een man door de stad op blote voeten. Hij had alleen een eenvoudig habijt aan met een koord om zijn middel. Het was Franciscus van Assisi. Hij liep er altijd zo bij. Niet omdat het moest, maar omdat hij dat zelf zo wilde. Als zoon van een rijke koopman leek hij voorbestemd voor een leven in luxe. Maar Franciscus wilde het voorbeeld van Jezus volgen: een leven zonder persoonlijke bezittingen in dienst van God.

Franciscus richtte zijn eigen kloosterorde op en liet de orde door de paus goedkeuren. Maar toen de paus opriep tot een kruistocht tegen de moslims, koos Franciscus ervoor om zijn eigen geweten te volgen. Hij kon niet geloven dat de moslims inderdaad zo duivels en bloeddorstig waren als de kerk beweerde. Ook zij waren immers schepsels van God.

'Deze kruistocht is niet heilig', zei Franciscus. 'Mensen, gemaakt naar het beeld en de gelijkenis van God, mogen elkaar nooit doden. Ik ga naar het volk van de Saracenen toe, niet met wapens, maar met de ware vrede van Christus in mijn hart.' De mensen om hem heen verklaarden hem voor gek, maar toch zette Franciscus door.

In juli 1219 kwam Franciscus in het kamp van de kruisridders in Egypte aan. De kruisridders hadden Damiate omsingeld, de stad waar sultan Malik-al-Kamil zetel hield. Franciscus liep dwars door de vijandelijke linies naar de stad toe. Vrijwel direct werd hij gegrepen door de moslimsoldaten en met geweld naar de sultan gesleept.

Maar in tegenstelling tot wat in beide kampen werd verwacht, nam de sultan hem niet gevangen. Malik-al-Kamil was nieuwsgierig naar die zonderlinge man op zijn blote voeten en in zijn bruine pij. Wat kwam hij doen? Wat wilde hij? Ze raakten aan de praat van mens tot mens en ontdekten dat zij veel gemeen hadden met elkaar. De sultan was onder de indruk van de moed en de oprechtheid van Franciscus. Franciscus raakte op zijn beurt onder de indruk van het gebed van de moslims, waarbij zij nederig vooroverbogen naar de grond. Wie van hen de 'ware' godsdienst aanhing, was niet zo belangrijk meer. Beiden gaven zich over aan Gods wil. 'Insha' Allah', zei de sultan. 'Uw wil geschiede', zei Franciscus.

Als vrienden gingen ze uit elkaar. Malik-al-Kamil zorgde ervoor dat Franciscus een veilige terugreis kreeg. Hij gaf hem ook een bijzonder cadeau: een gebedshoorn die Franciscus voortaan gebruikte om de mensen samen te roepen wanneer hij ging preken.

Franciscus slaagde er niet in om de kruistochten te stoppen. In naam van God zijn nog vele slachtoffers gevallen. Maar Franciscus en de sultan voelden dat God groter is dan het geloof van mensen. Zij zetten hun vooroordelen opzij om de ander echt te ontmoeten.

En God was met hen.



PO, bovenbouw

Hoe (voor)oordeel jij?



DOEL de leerlingen ervaren hoe (voor)oordelen werken

NODIG

- post-it-briefje ('geeltje') met vooroordeel voor iedere leerling



NODIG VOOR EXTRA



Begin

Doe met de leerlingen een oefening over vooroordelen. Schrijf vooroordelen op plakbriefjes zoals lief, eigenwijs, ijverig, kletskaus, verwaand, saai enzovoorts (kijk voor een langere lijst voorbeelden op kleuropschool.nl). Gebruik één vooroordeel per plakbriefje, en evenveel plakbriefjes als er leerlingen zijn. Geef alle leerlingen een plakbriefje met een vooroordeel op het voorhoofd, zonder dat ze zelf hebben gezien wat erop staat. Laat de leerlingen door de ruimte lopen en elkaar ontmoeten. Laat ze daarbij vragen stellen aan elkaar. Antwoorden mag alleen met ja of nee. Wie weet welk vooroordeel hij/zij op het voorhoofd heeft zitten?



Kern

Lees samen het verhaal *Franciscus en de sultan*. Bespreek daarna het verhaal. Laat de leerlingen eerst zelf spontaan reageren. Maak vervolgens gebruik van de volgende vragen:

- Wat heeft dit verhaal met vooroordelen te maken?
- Hoe dachten christenen over moslims?
- Hoe zou Franciscus over moslims gedacht hebben?

- Is dit verhaal nog steeds actueel? Zijn er verschillen tussen moslims en christenen?
- Is het belangrijk om elkaar te tolereren?



Afronden

Vooroordelen zijn er ook in onze tijd, bijvoorbeeld over geloof, cultuur, ras, leeftijd, geslacht of uiterlijk. Laat de leerlingen in drietallen een scène bedenken over een ontmoeting waarbij iemand vanuit een vooroordeel wordt benaderd. Vervolgens bedenken de leerlingen een scène waarbij het vooroordeel wordt losgelaten. Laat na afloop enkele drietallen hun scènes uitspelen. Bespreek de verschillen tussen de varianten.



Extra

[Bekijk samen met de leerlingen de tekst van *Het Zonnelied van Franciscus*](#). Spreekt hieruit respect voor al-les om je heen? Voel jij je ook dankbaar voor de wereld om je heen? Zouden mensen anders met de aarde omgaan als ze de aarde echt als 'moe-der' zouden zien en de elementen als broeders en zusters?